

OŁÓW

w miejscu pracy

PORADNIK DLA PRACOWNIKÓW

OŁÓW

w miejscu pracy

PORADNIK DLA PRACOWNIKÓW

W jaki sposób pracownicy mogą być narażeni na działanie ołowiu?

Pracownicy mogą być wystawieni na działanie ołowiu znajdującego się w pyłe lub oparach. Opary powstają przy podgrzewaniu ołowiu. Opary łatwiej dostają się do organizmu poprzez oddychanie, dlatego też są one bardziej niebezpieczne niż pyły. Poniżej przedstawiono najczęstsze okoliczności ekspozycji na działanie ołowiu.

PYŁY Z ZAWARTOŚCIĄ OŁOWIU powstają w wyniku wielu procesów, w tym w trakcie:

- ◆ Szlifowania, cięcia, wiercenia, wyładzania, skrobienia i zdzierania powierzchni powleczonych farbami ołowiomymi
- ◆ Demontażu konstrukcji pomalowanych farbami na bazie ołowiu
- ◆ Przecinania ołowianych kabli
- ◆ Przesypywania proszków zawierających pigmenty ołowiove

OPARY Z ZAWARTOŚCIĄ OŁOWIU również powstają podczas wielu procesów technologicznych, w tym w trakcie:

- ◆ Stosowania urządzeń wytwarzających wysoką temperaturę do usuwania farb z drzwi, okien i innych malowanych powierzchni
- ◆ Spawania lub lutowania materiałów zawierających ołów
- ◆ Stosowania grzejników lutowniczych do przecinania metali pokrytych farbą

Jakie są skutki zdrowotne ekspozycji na ołów?

Ołów może dostać się do organizmu dwiema drogami:

- ◆ Poprzez wdychanie
- ◆ Poprzez spożycie (połknięcie) ołowiu znajdującego się na rękach, ubraniach lub brodzie, bądź też w żywności, napojach lub papierosach

Kiedy ołów dostanie się już do organizmu, może tam pozostawać przez długi okres czasu, gdzie odkłada się w trzech miejscach – we krwi, w poszczególnych narządach i w kościach. Ołów pozostaje we krwi około miesiąca, w narządach przez kilka miesięcy, a w kościach może utrzymywać się latami. Ołów wpływa na funkcjonowanie mózgu i układu nerwowego, zdolności rozrodcze, wydolność nerek, układ trawienny oraz zdolność organizmu do wytwarzania krwinek.

Wczesne objawy zatrucia ołowiem:

- ◆ Zmęczenie
- ◆ Ból głowy
- ◆ Metaliczny smak w ustach
- ◆ Słaby apetyt

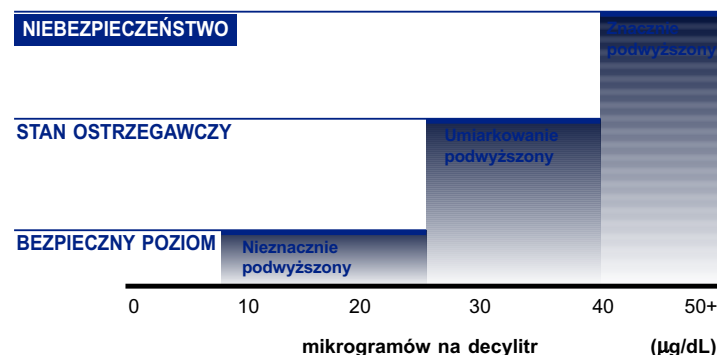
Późne objawy:

- ◆ Bóle brzucha
- ◆ Zaparcie
- ◆ Bóle mięśni i stawów
- ◆ Problemy z pamięcią

Każdego dnia ból może odsuwać powyższe objawy na dalszy plan. Trzeba jednak pamiętać, iż ołów może szkodzić człowiekowi, nawet jeśli nie występuje żadne samopoczucie.

Z czym wiąże się podwyższony poziom ołowiu we krwi?

Najczęstszym badaniem na obecność ołowiu jest analiza krwi. Analiza ta ma na celu pomiar zawartości ołowiu w krwiobiegu. Jeśli sądzisz, że byłeś narażony na działanie ołowiu, poproś lekarza o wykonanie analizy krwi.

- ◆ Przy poziomie ołowiu powyżej 80 mikrogramów może nastąpić poważny, trwały uszczerbek na zdrowiu
- ◆ Przy poziomie 50-80 mikrogramów może nastąpić poważny uszczerbek na zdrowiu
- ◆ Przy poziomie ołowiu w granicach 30-50 mikrogramów może nastąpić uszczerbek na zdrowiu, nawet jeśli nie występują żadne objawy
- ◆ Przy poziomie 20-30 mikrogramów ołów stopniowo odkłada się w organizmie
- ◆ Poziom 1-20 µg/dL świadczy o odkładaniu się ołowiu w organizmie i występowaniu pewnego stopnia ekspozycji na ołów

Poziom ołowiu o wartości 6 mikrogramów jest typowym poziomem ołowiu we krwi dorosłych Amerykanów.

W jaki sposób można zmniejszyć ekspozycję na ołów?

Myj ręce i twarz przed jedzeniem, pićm lub paleniem.

NIE jedz, NIE pij, NIE pal

oraz nie przechowuj żywności, napojów, papierosów lub kosmetyków w rejonie występowania pyłów i oparów zawierających ołów.

Noś czystą i odpowiednio przylegającą maskę oddechową wyposażoną w filtry typu P100 lub podobne w obrębie wszystkich działów zakładu, gdzie występują pyły bądź opary zawierające ołów. W celu zapewnienia dobrego przylegania maski do twarzy wskazane jest regularne golenie się.

Przebieraj się w ubrania i buty robocze każdego dnia przed przystąpieniem do pracy. Swoje prywatne ubrania i buty przechowuj w czystym miejscu.

Weź prysznic w zakładzie po zakończeniu pracy, jeszcze przed powrotem do domu.

Pierz ubrania w pracy (jeśli jest to wykonalne). Jeżeli musisz brać ubrania ze sobą do domu, pierz i susz je oddzielnie od ubrań pozostałych członków rodziny.

Co to jest ołów przyniesiony do domu?

Pył zawierający ołów można przenieść do domu na ubraniach roboczych i urządzeniach. Tego rodzaju ołów określa się mianem „ołowiu przyniesionego do domu”. Może on szkodzić wszystkim, którzy wejdą z nim kontakt.

Zatrucie ołowiem u dzieci jest szczególnie niebezpieczne, gdyż może ono powodować problemy z uczeniem się i poważne choroby. Dzieci są wrażliwe nawet na niewielkie ilości ołowiu.

Jeśli w twoim domu są **małe dzieci**, a w pracy **masz styczność z ołowiem**, porozmawiaj ze swoim lekarzem o ewentualnym wykonaniu im analizy krwi.

Jakie są niektóre źródła ekspozycji na ołów w miejscu pracy?

- ◆ Demontaż zużytych akumulatorów ołowiowych
- ◆ Stosowanie palnika spawalniczego przy obróbce stali powleczonej farbą ołowiową
- ◆ Prace adaptacyjne i renowacyjne
- ◆ Szlifowanie, skrobanie lub zdzieranie farb na bazie ołowiu
- ◆ Prace wymagające kontaktu ze złodem
- ◆ Lutowanie elementów elektronicznych, witraży lub chłodnic
- ◆ Strzelanie i sprzątanie strzelnic znajdujących się w budynkach
- ◆ Wytapianie metali – odlewnie brązu, mosiądku i żelaza
- ◆ Prace wymagające kontaktu z pigmentami dla plastyków

Z ekspozycją na ołów wiąże się uprawianie niektórych **hobby**, w tym:

- ◆ Samodzielne wykonywanie pocisków lub ciężarków do wędkowania
- ◆ Wykonywanie witraży oraz garncarstwo
- ◆ Usuwanie farb na bazie ołowiu (np. w trakcie remontu domu)

Kto może pomóc?

Pamiętaj o przestrzeganiu zaleceń pracodawcy w zakresie procedur higieny pracy, właściwego korzystania z osobistego wyposażenia ochronnego i systemów wentylacji.

Lekarz lub inny pracownik służby zdrowia. Jeśli niepokoi cię wystawianie siebie lub członków rodziny na działanie ołowiu, skontaktuj się z lekarzem. Lekarz może skierować cię na wykonanie analizy krwi oraz pomóc w ocenie ekspozycji na ołów i jej wpływu na stan zdrowia. Istotne jest poinformowanie lekarza o możliwej ekspozycji na ołów, nawet jeśli nie zauważasz u siebie żadnych jej objawów.

Pracodawca lub związek zawodowy. Jeśli wiesz, że byłeś wystawiony na działanie ołowiu, przedyskutuj z pracodawcą i związkiem zawodowym możliwości ograniczenia ekspozycji. Na pracodawcy ciąży obowiązek udzielenia ci pomocy w zakresie unikania ekspozycji na ołów poprzez zapewnienie odpowiednich procedur obowiązujących w zakładzie pracy, urządzeń ochronnych i kontrolnych oraz szkoleń. Pracodawca powinien również zapewnić odpowiednio dopasowaną maskę oddechową, jeśli jej stosowanie jest konieczne. Zakładowy inspektor BHP winien sprawdzić twoje stanowisko pracy pod kątem obecności pyłów lub oparów zawierających ołów.

Departament Zdrowia Stanu Nowy Jork. Departament Zdrowia może ci udzielić porady, informacji i wsparcia technicznego w wielu kwestiach dotyczących chorób zawodowych.

(800) 458-1158 wew. 27900

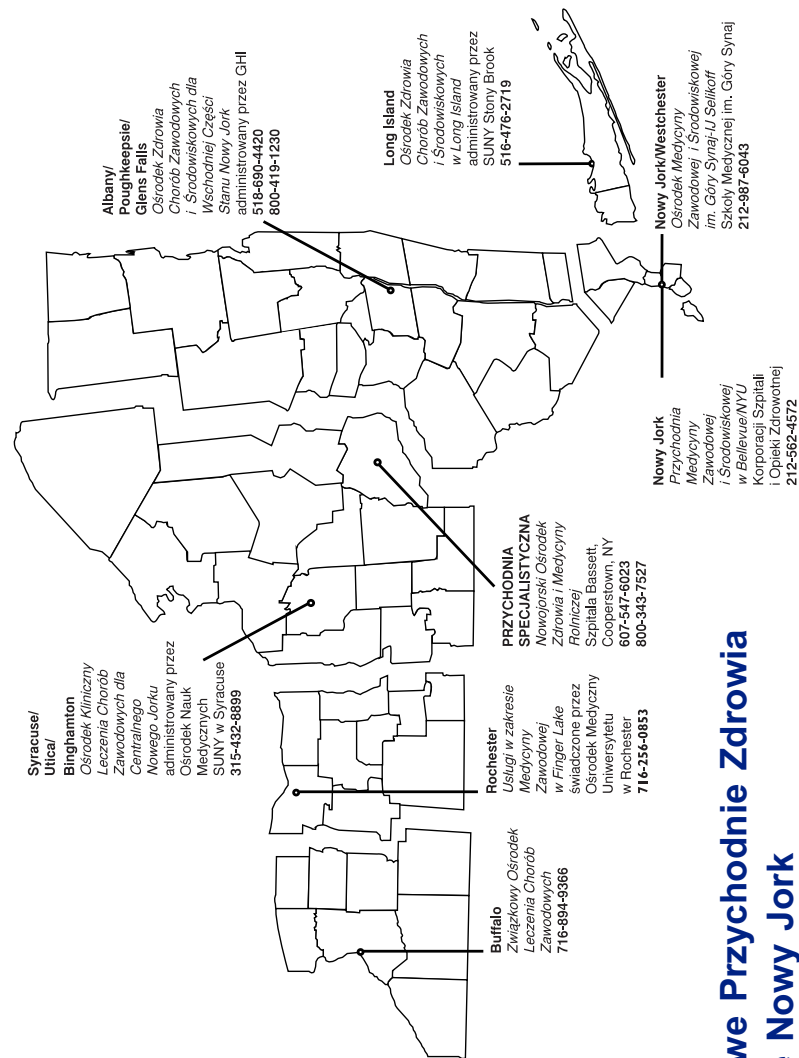
Amerykańska Administracja Zdrowia i Higieny Pracy (OSHA). Jeżeli twoim zdaniem pracodawca nie podejmuje odpowiednich działań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, przysługuje ci prawo do wystąpienia z prośbą do OSHA o przeprowadzenie inspekcji. Składając zażalenie do OSHA możesz poprosić o nieujawnianie pracodawcy twojej tożsamości.

Albany. . . . . (518) 464-4338	Manhattan . . . . . (212) 466-2482
Bayside . . . . . (718) 279-9060	Syracuse . . . . . (315) 451-0808
Buffalo . . . . . (716) 684-3891	Tarrytown . . . . . (914) 524-7510
Long Island. . . . . (516) 334-3344	

Departament Pracy Stanu Nowy Jork. Jeśli jesteś pracownikiem instytucji publicznej (tzn. pracujesz dla urzędów stanowych, hrabstwa lub miejskich), przestrzeganie norm OSHA jest egzekwowane w ramach programu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Instytucjach Publicznych Departamentu Pracy Stanu Nowy Jork (PESH). Składając zażalenie do PESH możesz poprosić o nieujawnianie pracodawcy twojej tożsamości.

Albany. . . . . (518) 457-5508	Rochester . . . . . (716) 258-4570
Binghamton . . . . . (607) 721-8211	Syracuse . . . . . (315) 479-3212
Buffalo . . . . . (716) 847-7133	Utica . . . . . (315) 793-2258
Hempstead. . . . . (516) 485-4408	White Plains . . . . . (914) 997-9514
Nowy Jork. . . . . (212) 352-6099	

Sieć Zakładowych Przychodni Zdrowia. Sieć Zakładowych Przychodni Zdrowia Stanu Nowy Jork świadczy usługi medyczne i edukacyjne pracownikom narażonym na różne niebezpieczeństwa w miejscu pracy. (patrz mapa na następnej stronie)

**Zawodowe Przychodnie Zdrowia
w stanie Nowy Jork**

Stan Nowy Jork
George E. Pataki, Gubernator

Departament Zdrowia
Antonia C. Novello, M.D., M.P.H., Komisarz